Naturforskaren: praktiska alternativ 2020

Utkast för diskussion 2020-02-12, Lisa Sundstöm

Bakgrund

Naturforskaren är en webbplats vars mål är att bidra till ökad kunskap kring de levande organismer som finns i Norden och Baltikum. Webbsidan presenterar information med text, bild och ljud för olika taxa.

Den uppstod genom EU-projektet BalticDiversity (2011-2013) som ett samarbete mellan institutioner i Sverige, Finland och Estland. Webbplatsen drivs av Naturhistoriska riksmuseet, men ett visst samarbete fanns med de som tidigare arbetade inom BalticDiversity. Genom BalticDiversity åtog vi oss att Naturforskaren skulle finnas kvar fem år efter att projektet avslutats, alltså fram till slutet av 2018.

Webbplatsen återfinns på en svensk och en engelsk URL, som båda ägs av Naturhistoriska riksmuseet och omdirigeras till https://dina-web.net/naturalist/ (dina-web.net ägs av Naturistoriska riksmuseet).

Svensk sida: naturforskaren.se
Engelsk sida: thenaturalist.eu

Det går att växla mellan olika språk längs ner på sidan (eller via direktlänkar, se nedan). När man byter språk översätts inte innehållet rakt av, utan man får enbart sådant innehåll som har lagts till på det aktuella språket. Detta gäller även bilder och annan media.

Engelska https://naturforskaren.se?lang=en_US
Estniska https://naturforskaren.se?lang=et_EE
Finska https://naturforskaren.se?lang=fi_FI

Tidigare har domänen lajisto.fi varit kopplad till den finska startsidan för Naturforskaren.

Nuvarande status

Det saknas driftsorganisation och tydliga direktiv för hur arbetet med Naturforskaren ska skötas och det har varit så under de senaste åren. Senast 2017-2018 var frågan uppe hos ÖI om Naturforskarens framtid, men inget beslut togs då, utan arbetet skulle bedrivas på sparlåga.

Alternativ för fortsatt drift

Alldeles oavsett val av alternativ nedan bör vi upprätta en systemförvaltningsplan. Uppgifter vi måste ta reda

Alternativ 1: Minimalt med underhåll, ingen vidareutveckling

Vi låter Naturforskaren finnas kvar med alla de brister som den har. Vi utför minimalt med underhåll för att hålla webbplatsen igång. Men vi ser till att det finns en förvaltningsorganisation och att vi har kontroll över hur vi uppfyller lagkrav och åtgärdar dessa till miniminivån.

Åtgärder

1. Upprätta systemförvaltningsplan (exempel på mall för Sundsvalls kommun), speciellt behövs beskrivning av:

    - **Roller**:
        - Systemägare
        - Systemförvaltare
        - Systemadministratör
        - Dataskyddsombud
        - Dataskyddsamordnare
        - Personuppgiftsbiträde
    - **Redovisning av personuppgifter**
    - **Hur vi bevarar vi systemets informationstillgångar** (bilder, dokumentation)
    - **Kontinuitetsplan och support** (hur påverkas verksamheten om systemet ligger nere och vem kontaktar man?)
    - **Budget** för hur mycket intern tid som får läggas samt övriga kostnader
    - **Hur användarsupport/kommunikation ska organiseras** (vem är kontaktperson för användarsupport, vem bevakar e-post etc.)

2. Planera för regelbundna systemförvaltningsmöten några gånger per år. Se också till att inga beslut fattas som inte systemägaren och systemförvaltaren informeras om. Läs gärna exempelvis Sundsvalls kommuns systemförvaltningshandbok

3. Få kontroll över hur den tekniska infrastrukturen är organiserad, framför allt:

- Domännamn
- Servrar
- Var placerar vi källkod och arbetsflöden för att uppdatera koden.
- Monitoreringsverktyg (Just nu fungerar inte Piwic http://monitor.dina-web.net/)
- Loggning av händelser på webbservern etc.

4. Undersök hur vi uppfyller lagkrav.

    - GDPR
    - Webbdirektivet för tillgänglighet
        - (https://webbriktlinjer.se/lagkrav/webbdirektivet/
        - https://www.digg.se/utveckling--innovation/digital-tillganglighet
        - https://www.digg.se/utveckling--innovation/digital-tillganglighet/tillganglighetsredogorelse
    - Andra lagar och regler?

5. Upprätta en enkel kommunikationsplan

- Vad ska vi kommunicera om Naturforskarens framtid?
- Hur hanterar vi e-postförfrågningar?

6. Uppdatera bilder och se över licenser

- Gå igenom det bildmaterial vi har och se till att licenserna stämmer
- Ladda upp sista bilderna som Göran Liljeblad levererat

Tid och resurser för alternativ 1

Tid

- Upprätta förvaltningsplan: 20 timmar
- Kontroll av lagefterlevnad: 20 timmar
- Upprätta en kommunikationsplan: 8 timmar
- Eventuell korrigering för att uppfylla lagkrav: 80 timmar
- Uppdatering av bilder/korrigering av licenser: 40 timmar

Resurser

- Systemägare (Anders Telenius?)
- Systemförvaltare (Lisa Sundström?)
- Systemadministratör (en eller två utvecklare)
- Personal från Kommunikationsenheten (kontakta Martin Testorf)
- Förvaltningsjuristen (Charlotta Hedefalk)
- Arkivarie (Eva Carlsson)
- IT-personal/chef (Mats Lund?)

Alternativ 2: Visst underhåll för att rätta buggar och möjliggöra uppdatering av innehåll

Vi låter Naturforskaren finnas kvar utan planer på att utveckla innehållet, men korrigerar buggar (inklusive rättning av taxonomin), möjliggör uppdatering av innehåll (exempelvis texter som behöver korrigeras).

Åtgärder

Alla åtgärder enligt alternativ 1, samt:

1. Uppdatera taxonomin

2. Korrigera de viktigaste buggarna relaterade till redigering och taxonomi

Tid och resurser för alternativ 2

Tid

- Upprätta förvaltningsplan: 20 timmar
- Kontroll av lagefterlevnad: 20 timmar
- Upprätta en kommunikationsplan: 8 timmar
- Eventuell korrigering för att uppfylla lagkrav: 80 timmar
- Uppdatering av bilder/korrigering av licenser: 40 timmar
- Korrigering av taxonomin: 40 timmar?
- Korrigering av buggar: 120 timmar?

Resurser

- Systemägare (Anders Telenius?)

- Systemförvaltare (Lisa Sundström?)
- Systemadministratör (en eller två utvecklare)
- Personal från Kommunikationsenheten (kontakta Martin Testorf)
- Förvaltningsjuristen (Charlotta Hedefalk)
- Arkivarie (Eva Carlsson)
- IT-personal/chef (Mats Lund?)

Alternativ 3: Uppdatering av den tekniska plattformen och innehållet i syfte att vara en av museets faktakällor

Detta alternativ kan egentligen i sig innebära flera olika alternativ, beroende på strategiska vägval. Man kan tänka sig att Naturforskaren lever kvar som en fristående plattform men det skulle ju också vara möjligt att integrera Naturforskaren via sitt API.

Tänkbara åtgärder

Alla åtgärder i alternativ 1 samt:

- Större uppdatering av den tekniska plattformen för att möjliggöra redaktörskap, versionshantering av media etc.
- Översyn och målgruppsanpassning av text, bild och innehåll (se rapport och övriga dokument från Michaela Lundell från 2017).
- Samarbete och samtal om strategin med Artdatabanken gällande hur Naturforskaren ska förhålla sig till Artfakta.
- Föra över information från “Virtuella floran” samt “Svenska fjärilar” och liknande
- Strategi för redaktörskap.

Tid

- Upprätta förvaltningsplan: 20 timmar
- Kontroll av lagefterlevnad: 20 timmar
- Upprätta en kommunikationsplan: ? timmar
- Skapa vision, strategi, målgruppsanpassning… ? timmar
- Uppdatering av den tekniska plattformen inklusive design ? timmar

Resurser

- Systemägare (?)
- Systemförvaltare (?)
- Systemadministratör (en eller två utvecklare)
- Personal från Kommunikationsenheten (?)
- Förvaltningsjuristen (Charlotta Hedefalk)
- Arkivarie (Eva Carlsson)
- IT-personal/chef (Mats Lund?)
- Representanter från Artfakta/Artdatabanken

Alternativ 4: Avveckling av Naturforskaren och arkivering av innehållet

Naturforskaren avvecklas och innehållet arkiveras. Möjlighet finns att senare flytta text och och annan media till annan plattform, t.ex. SBDI eller att använda kod och information till ett liknande system när resurser finns.

Åtgärder

- Upprätta en avvecklingsplan motsvarande systemförvaltningsplanen i alternativ 1.
- Arkivera text poch media med information om licens.
- Arkivera och dokumentera källkoden.
- Kommunicera att webbsidan upphör, ta bort länkar från nrm.se etc.
- Stäng ner teknisk infrastruktur och avsluta domännamnsinnehav